

Cultuurbeleidsplan 2026-2031

Anderlecht

Inhoud

Inleiding	
DEEL 1: CONTEXT	4
Waarom een cultuurbeleidsplan schrijven?	6
Wie schrijft dit plan?	6
Tot wie richt dit plan zich?	6
Een plan met een voortraject	7
DEEL 2: AMBITIES EN ACTIELIJNEN	
Vier ambities	10
1. Sense of Belonging	11
1 We maken de rijkdom aan initiatieven en verhalen zichtbaar via communicatie en we spelen een initiërende rol om anderen mee te betrekken in het verhalend zichtbaar maken van de Anderlechtse initiatieven.	11
2 We zorgen dat steeds meer inwoners zich gezien en gerepresenteerd voelen in het culturele aanbod door bewust verschillende stemmen, verhalen en perspectieven centraal te stellen in programmatie en publiekswerking.	12
3 We versterken een warm en coherent onthaal voor alle inwoners door onthaalpraktijken en informatie te stroomlijnen over cultuur- en jeugdplekken heen en het gemeenschapscentrum, de bib en het jeugdhuis verder als derde plekken te ontwikkelen.	13
4 We stimuleren inclusieve verbondenheid door cultuur- en leesprojecten waarin verschillende leeftijden en publieken elkaar ontmoeten.	14
5 We bieden in de bibliotheek een toekomstgerichte, diverse en inclusieve collectie aan.	15
2. Nabijheid	16
1 We zijn meer aanwezig in de wijken om te luisteren, kennis te maken en zo te detecteren wat de noden zijn en wat er leeft.	16
2 We brengen cultuur dichterbij Anderlechtenaren: we organiseren zelf activiteiten in de wijken door bestaande initiatieven beter te spreiden en op noden in te spelen.	17
3 We versterken de lokale culturele dynamiek door op te treden als partner, facilitator en verbinder voor professionele en informele spelers.	18
4 Door informatieverstrekking en mobiele loketten verlagen we de drempel tot deelname aan het vrijetijdsaanbod in de buurt voor gezinnen en jongeren.	19
3. Kansen geven	21
1 We stellen infrastructuur open zodat burgers en partners zelf eigenaarschap kunnen opnemen.	21
2 We stimuleren talent door een gedeeld beleid rond vrijwilligers en rond opleidingen voor animatoren en stageplekken.	22
3 We faciliteren initiatief, met aandacht voor transparantie en gelijkwaardigheid.	22
4 We bevorderen participatie aan cultuurbeleid en uitwisseling tussen culturele actoren.	23
5 We zorgen voor toegankelijke financiering en begeleiding.	23
4. Prikkelen en uitdagen	25
1 We bevorderen lezen en versterken taalvaardigheid en kritische en digitale geletterdheid bij kinderen, jongeren en volwassenen.	25

2 We stimuleren lokaal makerschap en artistiek experiment.	26
3 We agenderen lokale noden door middel van regie en co-creatie.	26
4 We bevorderen een meerstemmig debat.	27
DEEL 3: PLANTREKKERS	
Bibliotheekbeleidsplan	29
1. Visie	29
1) Scholenwerking: Tweesporenbeleid	29
2) Wijkwerking: de bib buiten de bib	29
3) Uitbouwen van een sterker Brussels netwerk	29
2. Missie: de 'maatschappelijke' bibliotheek	30
Cultuurdienst	31
Missie	31
We realiseren deze opdracht samen met onze collega's binnen de gemeente, met partners uit het culturele netwerk en met iedereen — burgers én organisaties — die zin heeft om de schouders te zetten onder culturele initiatieven in Anderlecht.	
Samenwerking en openheid vormen daarbij kernwaarden.	31
Visie	31
Jeugddienst	31
Missie	31
Visie	32
Gemeenschapscentrum De Rinck: Een creatief, participatief en geëngageerd huis in een veranderende stad.	33
EXTRA	
Klein woordenboek van het cultuurbeleidsplan	36

Inleiding

Een cultuurbeleidsplan schrijven is een boeiend en spannend traject. Het begint met een wit blad. Vanuit het verzamelen van input en het maken van evaluaties groeit een tekst die richting geeft aan het cultuurbeleid voor de komende jaren. Het is essentieel dat het plan vertrekt vanuit de lokale samenleving, omdat het alleen kan werken wanneer het vertrekt vanuit de praktijk en de noden van het veld. Cultuur is immers essentieel voor een samenleving, en het beleid errond moet daarom in de eerste plaats inspelen op wat er werkelijk nodig is.

Dit cultuurbeleidsplan is geschreven in een woelige periode: 2025 was een jaar waarin het drugsgeweld in Anderlecht oplaaide en waarin een Brusselse gewestelijke regering maar niet gevormd werd. Een periode waarin de grootstedelijke uitdagingen enkel groter leken te worden. En waarin de gemeente financieel de broekriem moest aansnoeren. Een tijd ook waarin er op geopolitiek vlak veel instabiliteit heerst en we stappen terug lijken te zetten. Wat kan cultuur nog betekenen in het licht van deze uitdagingen? Heel veel.

Cultuur vormt je, zet je aan tot reflectie, doet je op een andere manier kijken naar de werkelijkheid, en dat stimuleert de verbeelding. Verbeelding is maatschappelijk belangrijk, want het creëert perspectief en zorgt voor vernieuwing.

Cultuur heeft ook een sociale waarde: het verbindt mensen. Mensen willen contact hebben met elkaar en cultuur beleven in groep.

Cultuur draagt ook bij tot het welzijn van mensen. Het is aangetoond dat mensen die deelnemen aan cultuur gelukkiger in het leven staan en minder vatbaar zijn voor angst en depressie.

De cultuursector heeft ten slotte ook een positieve economische impact.

De cultuursector heeft ook een direct economische impact: de culturele en creatieve sectoren bedragen 3% van het BBP in België. Als je een creatieve klasse hebt in je stad is dit goed voor de economische groei van de stad.

Met dit cultuurbeleidsplan willen we, in de eerste plaats, het cultureel ecosysteem in Anderlecht verder ondersteunen, want mensen de bewoners van Anderlecht én de mensen die Anderlecht echt kennen, zien een gemeente met veel solidariteit, een groot verenigingsleven en veel informele cultuur. Met veerkrachtige inwoners en organisaties die het doen werken ondanks alles. Met een jonge bevolking, een enorme diversiteit en veel kunstenaars maar weinig culturele infrastructuur. Veel potentieel, maar weinig zichtbaarheid. Daar willen we op inzetten. We hebben onze strategische doelstellingen gekozen, we hebben de acties in kaart gebracht en we zijn klaar om van start te gaan.

DEEL 1: CONTEXT

Waarom een cultuurbeleidsplan schrijven?

Het plan kadert binnen het Vlaamse Bovenlokaalcultuurdecreet van 8 maart 2024. Het is de bedoeling om een langetermijnvisie te ontwikkelen die door zoveel mogelijk culturele partners gedragen wordt. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maakt elke gemeente een eigen cultuurbeleidsplan op. Er zijn dus 19 verschillende plannen. De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) begeleidt het proces.

Wie schrijft dit plan?

De verplichte partners zijn het gemeenschapscentrum De Rinck, de bibliotheek en de cultuur- en bibraad. Zij helpen de cultuurbeleidscoördinator bij het schrijven van dit plan. De cultuurbeleidscoördinator werkt binnen de cultuur- en jeugddienst voor de gemeente en staat in voor het opstellen en opvolgen van het lokaal cultuurbeleid. In “Deel 3: Plantrekkers” staan de missie en visie van GC De Rinck, de bibliotheek, en de cultuur- en jeugddienst. We hebben deze basisgroep verder nog uitgebreid met de jeugddienst, Huis van het Kind en Brede School. Ook de cultuur- en bibraad werkte mee aan dit plan. De cultuur- en bibraad is een officieel orgaan, erkend door de gemeenteraad, dat advies geeft aan de gemeente (het college van burgemeester en schepenen) inzake lokaal cultuur- en bibliotheekbeleid en waarin geëngageerde burgers, kunstenaars en organisatoren zetelen die in Anderlecht actief zijn.

Tot wie richt dit plan zich?

Het plan is in de eerste plaats de gemeenschappelijke langetermijnvisie van de basisgroep die het plan schreef. De gemeente, het gemeenschapscentrum, de bib, de cultuur- en bibraad engageren zich om de doelen die we vooropgesteld hebben, te realiseren.

Dit kunnen we echter niet alleen. Om onze doelen te halen, hebben we bondgenoten nodig. We hebben het geluk dat er in Anderlecht veel sterke culturele spelers gevestigd zijn. Zo zijn Zinnema, Cultureghem, Gilbard en Werkplaats Walter vaste waarden. Er zijn in de laatste jaren ook veel nieuwe organisaties zoals Moussem, VROOM en Kuumba bij gekomen. De gemeente telt ook talrijke organisaties (Globelink, D’Broej en Jet vzw) en netwerken die zich inzetten voor jeugd (lokale stuurgroepen van de Brede School en het netwerk voor kleine kinderen via Huis van het Kind).

Dit cultuurbeleidsplan wordt gecommuniceerd en beschikbaar gesteld aan alle burgers, initiatiefnemers en organisaties. Het plan zal raadpleegbaar zijn via de website van de gemeente en de bibliotheek.

We willen iedereen de kans geven om in te tekenen op het cultuurbeleidsplan, en hierbij een transparant en fair beleid voeren. Daarom lanceren we tweejaarlijks een oproep, waarbij professionele organisaties een jaarlijkse werkingssubsidie kunnen ontvangen op basis van

aansluiting bij het cultuurbeleidsplan. Deze overeenkomst wordt in het tweede jaar verlengd na evaluatie. Daarnaast verschijnt er ook drie maal per jaar een projectoproep die verbonden is met het cultuurbeleidsplan, waarvan één met een specifiek thema.

Een plan met een voortraject

Dit cultuurbeleidsplan is ontstaan uit een uitgebreid voortraject waarin zowel “desk research” als participatie- en veldonderzoek werd gedaan.

Een overzicht van het gelopen traject:

- oktober 2024:
 - gebruikersonderzoek met meer dan 300 gebruikers voor de bibliotheek via Sentobib
- januari 2025:
 - planningsdag met de kernpartners (GC De Rinck, bibliotheek Anderlecht, cultuurdienst Anderlecht) onder begeleiding van Tessa Goossens
- maart - april 2025:
 - omgevingsanalyse op basis van desk research (zie bijlage 1: omgevingsanalyse)
 - inhoudelijke denkdag met de kernpartners op 10 maart 2025
 - vormingsdag VGC 1 april
- februari - september 2025:
 - Veldonderzoek, door observatie en gesprekken in verschillende wijken
- mei - juni 2025:
 - 2 Cultuurplatforms, op 8 en 26 mei 2025
 - aparte partnergesprekken lokale dienstencentra en Brussels Artist Run Network
- augustus 2025:
 - 2 dagen tekeninterviews door artiest Joram De Cocker tijdens festival Radio Guido, op 30 en 31 augustus 2025
- juli - september 2025:
 - online bevraging

Uit dit onderzoek kwamen 7 inzichten:

1. Openbare ruimte meer activeren & de potentie van ongebruikte plekken ontsluiten.
2. Jongeren worden te weinig betrokken; ook moeders zijn een krachtig netwerk.
3. Hoe kunnen we onzichtbare gemeenschappen en plekken bereiken: veel onbekende eilandjes door nieuwe wijken en woonblokken.
4. Cultuur wordt breed gedefinieerd, wat onderstreept dat het culturele beleid zowel artistieke expressie als sociale cohesie moet bevorderen.
5. Cultuur moet bruggen bouwen tussen gemeenschappen.

6. Er is een gebrek aan communicatie: positief verhaal over Anderlecht versterken, aanbod meer in de kijker zetten.
7. Er is vraag naar grote verbindende projecten.

DEEL 2: AMBITIES EN ACTIELIJNEN

Vier ambities

In dit hoofdstuk bepalen we de vier ambities om te kunnen werken aan een cultuurbeleid mét en voor zoveel mogelijk deelnemers. *Sense of belonging*, nabijheid, kansen geven, prikkelen en uitdagen vormen onze belangrijkste strategische doelstellingen. We behandelen deze ambities elk apart, maar ze liggen ook in de lijn van elkaar, waarbij de eerste ambitie de richting bepaalt voor de andere. Onder elke ambitie vertellen we hoe we deze ambities willen waarmaken. Hiervoor stellen we actielijnen voor, realistisch binnen onze beschikbare middelen en met ruimte voor leren onderweg. Concreet wordt het vervolgens in de acties.

1. Sense of Belonging

Een gedeeld cultureel weefsel waarin je jezelf herkent

Een *sense of belonging* is meer dan simpelweg deel uitmaken van een groep: het is het subjectieve gevoel van inclusie, erkenning en verbondenheid dat mensen ervaren wanneer ze zich geaccepteerd en waardevol voelen binnen een gemeenschap of omgeving. Dit gevoel is een fundamentele menselijke behoefte en ondersteunt niet alleen het welzijn van individuen, maar ook hun vermogen om te groeien, zich te engageren en te floreren als volwaardige leden van een samenleving.

In een diverse stedelijke context als Anderlecht betekent een sterke *sense of belonging* dat mensen niet alleen fysiek aanwezig zijn. Ze voelen zich ook zichtbaar, gehoord en gewaardeerd — ongeacht hun achtergrond, identiteit of levenspad. Het gaat om een cultuur waarin verschillen worden erkend als rijkdom, waar structurele uitnodiging tot participatie aanwezig is. Een cultuur waar ontmoeting en wederzijds begrip centraal staan in de manier waarop we samenleven, werken en creëren. Een sterke *sense of belonging* ontstaat ook niet vanzelf: het gaat om herkenbare en toegankelijke plekken, transparante processen en een cultuurbeleid dat niet vertrekt van vaste normen, maar van openheid en vertrouwen.

Tegen 2031 streeft Anderlecht ernaar een gemeente te zijn waarin deze verbondenheid niet de uitzondering, maar de norm is — een plek waar cultuur niet alleen ruimte biedt voor verhalen, maar waar verhalen zelf de kracht zijn om een duurzame *sense of belonging* tot stand te brengen.

Hoe gaan we dit doen? Aan de hand van de volgende actielijnen.

1 We maken de rijkdom aan initiatieven en verhalen zichtbaar via communicatie en we spelen een initiërende rol om anderen mee te betrekken in het verhalend zichtbaar maken van de Anderlechtse initiatieven.

- We ontwikkelen en onderhouden een gecoördineerde communicatie-aanpak. We onderzoeken dit in 2026-2027, ontwikkelen dit in 2027-2028.
 - De jeugddienst legt een stagetraject met studenten af (Erasmushogeschool, Odisee) om jongerencommunicatie te versterken en het jeugdaanbod zichtbaar te maken.
 - We experimenteren met andere communicatiekanalen en -methodes om senioren te bereiken.
 - We onderzoeken samen met de gemeentelijke communicatiedienst welke kanalen het effectiefst zijn.
 - We delen de lokale communicatienoden met Visit Brussels, waarvan de kalender wordt gebruikt op de website van de gemeente.
 - De cultuurdienst werft een cultuurmedewerker aan met een communicatieprofiel, die de opdracht krijgt om een strategie en actieplan over cultuurcommunicatie te ontwikkelen.

- Bij nieuwe ontmoetingen tussen organisaties, kunstenaars en de cultuurdienst geven we door hoe er lokaal over cultuur gecommuniceerd wordt (Visit Brussels, Anderlecht Contact, ...)
- Jeugddienst, Brede School en Huis van het Kind ontwikkelen samen een overzicht met relevante plekken voor kinderen en jongeren.
- We maken efficiënt gebruik van de reeds bestaande kanalen bij partners en de gemeente.
 - De cultuurdienst geeft input aan de communicatiedienst voor artikels en interviews in het gemeenteblad *Anderlecht Contact* over diverse lokale projecten, kunstenaars, nieuwe plekken en gesubsidieerde initiatieven.
 - We maken meer gebruik van de communicatiekanalen van het OCMW, de Anderlechtse haard, de Lokale Dienstencentra en de Anderlechtse scholen.
 - De Rinck brengt samen met de cultuurdienst twee keer per jaar het magazine "De Rinck Rond" uit. In De Rinck Rond wordt ruimte gemaakt, zowel voor eigen werking als voor initiatieven van anderen.
 - De bib experimenteert in 2027 en 2028 met het delen van succesverhalen op sociale media, onder andere door maandoverzichten of jaaroverzichten te maken.
 - De cultuurdienst verstuurt enkele keren per jaar een nieuwsbrief voor een breed publiek van bewoners, waarmee we het culturele aanbod zichtbaar en herkenbaar maken.

2 We zorgen dat steeds meer inwoners zich gezien en gerepresenteerd voelen in het culturele aanbod door bewust verschillende stemmen, verhalen en perspectieven centraal te stellen in programmatie en publiekswerking.

- We houden rekening met representatie in programmatie: Anderlechtse inwoners moeten zich kunnen herkennen in het aanbod.
 - De Scholenwerking van Schoolpodium Zuid, waar GC De Rinck deel van uitmaakt, vertrekt vanuit het principe van cultuur in de spiegel. Volgens dit principe krijgen kinderen zowel ramen als spiegels aangereikt. Ze krijgen een brede blik op de wereld, maar herkennen zichzelf ook in het aanbod.
 - Tijdens "Let's talk about"-gesprekken georganiseerd door GC De Rinck brengen we onderbelichte stemmen naar boven. We streven naar bewustwording over vooroordelen, discriminatie en uitsluiting.
 - In voorbereiding van het festival "Vrouwxn lente" ondersteunen we een groep vrouwen van diverse achtergronden om hun stem te vinden en uit te drukken in hun strijd voor vrouwenrechten.
 - We werken actief rond het wegwerken van drempels en zoeken samenwerkingen om te komen tot een inclusiever cultuuraanbod, zowel in ondersteuning als in programmatie. Dit doen we nu al in functie van Kunstendag voor Kinderen maar vertalen dit naar onze projectwerking in het algemeen.

- De cultuurdienst stimuleert onder meer aan de hand van projectsubsidies vernieuwende erfgoedpraktijken die interculturele dialoog bevorderen en vergroten zo de verscheidenheid aan Anderlechtse verhalen.
- De jeugddienst organiseert vanaf 2026 jaarlijks een studiebeurs hoger onderwijs waar studenten zelf hun studie komen voorstellen. Eerder dan leraren of organisaties zijn het de jongeren zelf die ambassadeur zijn voor mogelijke studierichtingen. Minder formeel, gericht op het delen van ervaringen en tips afgestemd op hun eigen noden. Zo willen we door representatie aantonen welke perspectieven er mogelijk zijn voor Anderlechtse jongeren.
- De Rinck: Onder begeleiding van Levl en Bon zet De Rinck stappen naar een diverser bestuur. "Inside/out" is een langer lopend traject waarin De Rinck ondersteund wordt om de werking diverser en inclusiever te maken.
- We bereiken verschillende publieken door gerichte partnerwerking en diverse communicatiestrategieën.
 - De cultuurdienst werkt op een structurele en logische manier samen met andere actoren van het lokaal cultuurbeleid (GC De Rinck, bibliotheek, maar ook de academies) door linken te leggen tussen subsidies en publieksmomenten (bv. een gesubsidieerd project dat ook een presentatieplek krijgt in de bib of het GC). We zoeken samenwerkingen om te komen tot een inclusiever cultuuraanbod, zowel in ondersteuning als in programmatie. Bij alles wat we organiseren werken we bewust met diverse partners en publiekstoeleiders. Dankzij de actieve partnerwerking is er genoeg vernieuwing in onze partnerwerking.
 - Bij communicatie zorgen we ervoor dat niet steeds dezelfde stemmen aan bod komen, zodat inwoners zich kunnen herkennen in het culturele aanbod van hun gemeente. We bouwen dit in in onze communicatieroutines.
 - Bij het bereiken van verschillende publieken gaan we bewust om met taal: Nederlands is hierbij de eerste taal waarin we communiceren, en we gebruiken andere talen om de toegang naar het aanbod te vergroten.

3 We versterken een warm en coherent onthaal voor alle inwoners door onthaalpraktijken en informatie te stroomlijnen over cultuur- en jeugdplekken heen en het gemeenschapscentrum, de bib en het jeugdhuis verder als derde plekken te ontwikkelen.

- We wisselen kennis uit over onthaal.
 - We wisselen uit met Huis van het Kind, de lokale dienstencentra en zorgplekken door aan te sluiten bij de werkgroep onthaal.
 - Tijdens het onthaaloverleg van de 22 gemeenschapscentra, waaraan De Rinck deelneemt, wordt uitgewisseld over warm onthaal. De cultuurdienst zorgt via gerichte communicatie dat inwoners weten waar ze informatie kunnen vinden en geholpen worden met allerlei vragen.
- We brengen in kaart en ontwikkelen hoe we zelf inwoners en organisaties onthalen.

- Het eerste contact met de cultuurdienst is vaak telefonisch of per mail. We zorgen voor een snel en gericht antwoord. Hiervoor creëren we vanaf 2027 vaste tools, zoals bv een intakesjabloon, waarbij we FAQ's bijhouden.
- GC De Rinck ontwikkelt een gedragscode voor bezoekers met duidelijke grenzen om binnen die grenzen zo open mogelijk te kunnen zijn. We maken deze code zichtbaar voor iedereen die in ons gemeenschapscentrum komt.
- De bibliotheek richt in 2027 een werkgroep 'onthaal en interieur' op. Deze neemt de huidige inrichting onder de loep en past ze aan aan de noden van de bezoekers, zodat de bibliotheek op de meest efficiënte manier gedeeld en gebruikt kan worden. Zo kan geëxperimenteerd worden met stilteplekken, speel- en ontdekplekken en co-working spaces. We houden rekening met de aard en de mogelijkheden van het gebouw en het budget en proberen een zo gezellig mogelijke sfeer te creëren.
- In het jeugdhuis willen we het gevoel van samenhang bij jongeren versterken door laagdrempelige ontmoetingsmomenten en samenwerking met lokale jeugdactoren te creëren. Op korte termijn door samen te werken met lokale jeugdverenigingen, op lange termijn door de uitbreiding van openingsdagen in samenwerking met professionele partnerorganisaties.

4 We stimuleren inclusieve verbondenheid door cultuur- en leesprojecten waarin verschillende leeftijden en publieken elkaar ontmoeten.

- De jeugddienst organiseert een jeugdfeest. Dit feest is de gelegenheid om een divers en uitgebreid jeugdaanbod aan de Anderlechtse jeugd te tonen, met activiteiten voor zoveel mogelijk jongeren. Het jeugdplatform, waarin alle professionele jeugdorganisaties zitten, wordt hier actief in betrokken.
- De bib organiseert in de periode 2026-2031 jaarlijks een groot verbindend evenement voor alle leeftijden, zoals een nocturne.
- We dragen bij aan de Jaarmarkt als een grote verenigende activiteit voor de gemeente. Een moment waarop we de diversiteit en veelheid van het Anderlechtse socio-culturele leven in de verf zetten en zo tot een gedeeld en wervend project komen waar oude en nieuwe Anderlechtenaren zich gerepresenteerd voelen.
- De bib zet bewust in op projecten die meerdere generaties met elkaar verbinden en niet enkel op één doelgroep gericht zijn. De bibliotheek organiseert bijvoorbeeld tijdens de voorleesweek 2027 een project waarbij kinderen uit het lager onderwijs samen met bewoners van woonzorgcentra in Anderlecht aan de slag gaan rond het thema van de voorleesweek.
- De cultuurdienst zorgt ervoor dat ouderen zich niet over het hoofd gezien voelen door in te zetten op inclusieve programmatie, organisatie en communicatie door overleg met lokale dienstencentra en de cel senioren van de gemeente.
- Het "Culture Resto" bij De Rinck nodigt elke woensdag buurtbewoners en organisaties uit om samen te koken.
- Hakuna Matata, festival van de vrede, dat doorgaat bij De Rinck waarbij we samenwerking met verenigingen die het mondiale zuiden vertegenwoordigen. Het is een moment waarop zij elkaar leren kennen, maar ook een moment waarbij een publiek dat nog niet bekend is met het mondiale zuiden, kennis kan maken met deze

verenigingen en de vele culturele gebruiken die ze rijk zijn.

5 We bieden in de bibliotheek een toekomstgerichte, diverse en inclusieve collectie aan.

- De bibliotheekcollectie creëert herkenning (dit verhaal gaat over mij) en geeft erkenning (mijn taal, geschiedenis en perspectief zijn hier aanwezig) . De collectie weerspiegelt de diversiteit van de gemeenschappen in Anderlecht, meer concreet de veelheid aan identiteiten, levensverhalen en perspectieven van inwoners. Hierbij stimuleert de bib via de collectie interactie tussen bezoekers. Zij zet de collectie in om meer connectie tussen bezoekers onderling en met de gemeenschap te stimuleren.
- De bib ontwikkelt een digitaal en/of fysiek systeem voor het delen van leestips. Tegen 2028 realiseren we een systeem dat interactie tussen bibliotheekbezoekers stimuleert en zo bijdraagt aan gemeenschapsvorming en leesplezier.
- De bibliotheek onderschrijft het charter 'Kernwaarden voor de collectie van openbare bibliotheken' en gebruikt dit actief als werkinstrument en leidraad voor collectieverantwoordelijken. Het charter waarborgt een actuele en meerstemmige collectie, die een spiegel is van de samenleving en oog heeft voor lokale accenten.
- De bibliotheek onderzoekt in 2027 en 2028 mogelijkheden om externen bij bepaalde onderdelen van de collectievorming te betrekken en medezeggenschap te geven.
- De bib ondersteunt en begeleidt in 2027 en 2028 (nieuwe) leesgroepen met focus op inclusie en autonomie.

2. Nabijheid

Een cultuurbeleid dat luistert, verbindt en aanwezig is.

Met een oppervlakte van 17,9 km² en meer dan 128.000 inwoners is Anderlecht de op twee na grootste gemeente van het Brussels Gewest. De gemeente telt meer inwoners dan Leuven, bestaat uit sterk uiteenlopende wijken en vormt een belangrijk knooppunt voor stedelijke ontwikkeling in Brussel. Sinds 2018 zijn er meerdere nieuwe wijken gerealiseerd, goed voor meer dan 15.000 extra inwoners. Deze snelle groei en diversiteit stellen Anderlecht voor nieuwe maatschappelijke en culturele uitdagingen.

We zijn benieuwd wie vandaag in deze nieuwe wijken woont en welke culturele noden daar leven. Tegelijk willen we de culturele dynamiek in heel Anderlecht versterken. De centrale vraag is hoe we als gemeente op meer plekken aanwezig kunnen zijn en een cultureel aanbod kunnen ontwikkelen dat relevant en toegankelijk is voor alle inwoners.

In het centrum van Anderlecht is door de aanwezigheid van onder meer GC De Rinck, de bibliotheek, de muziek- en kunstacademie, Zinnema, het Erasmushuis en het Franstalig cultuurcentrum Escale du Nord een sterke en goed uitgebouwde culturele pool ontstaan. In Kuregem zien we dan weer een hoge concentratie van kunstenplekken en sociaal-culturele organisaties, die zich er vestigen omwille van de betaalbare ruimte en de nood aan laagdrempelige initiatieven op het kruispunt van cultuur, zorg en welzijn. Waar in het centrum soms een behoefte leeft aan meer undergroundcultuur en alternatieve plekken, ontbreekt in Kuregem net een meer klassiek cultureel aanbod voor jong en oud.

Vandaag bereiken we een deel van de Anderlechtse bevolking, maar blijven andere wijken en groepen onderbelicht. Daarom willen we beter begrijpen wie er in de verschillende wijken woont, welke organisaties en verenigingen er al actief zijn, welke verwachtingen en drempels er zijn, en hoe we ook buiten het centrum en Kuregem aanwezig kunnen zijn.

Vanuit die ambitie ontwikkelt Anderlecht een cultuurbeleid dat dicht bij zijn inwoners staat: een beleid dat vertrekt vanuit hun leefwereld, ervaringen en noden, en dat cultuur zichtbaar, toegankelijk en verankerd maakt in het dagelijkse leven en in alle wijken van de gemeente.

Hoe gaan we dit doen? Aan de hand van de volgende actielijnen.

1 We zijn meer aanwezig in de wijken om te luisteren, kennis te maken en zo te detecteren wat de noden zijn en wat er leeft.

- We gaan op zoek naar nieuwe initiatieven, kunstenaars, samenwerkingen en plekken. Ook onderzoeken we voor wie het cultuurbeleid nog niet nabij voelt, en definiëren hierbij specifieke groepen die aandacht nodig hebben. We baseren ons voor spreading op de onderverdeling in wijken door De Wijkmonitoring van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en doen dit aan de hand van volgende manieren.

- De cultuurdienst is vanaf 2026 aanwezig op lokale initiatieven en netwerkmomenten die door anderen worden georganiseerd.
- De cultuurdienst organiseert netwerkmomenten om te luisteren naar noden en input te verzamelen, zoals het cultuurnetwerk met professionele organisaties, of het jaarlijkse cultuurplatform waarbij ook verenigingen en bewoners kunnen aansluiten.
- We hebben direct contact met jongeren uit verschillende wijken.
 - De jeugddienst heeft contact met middelbare scholen, door bv. af en toe leerlingenraad bij te wonen en/of de middaglunch mee te maken.
 - De jeugddienst volgt een aantal jongeren één-op-één op met specifieke noden, op vraag van hun ouders of scholen. De jeugddienst heeft hierbij ook contact met de ouders en/of de school en zorgt voor toeleiding naar partners binnen de jeugdzorg.
 - De jeugddienst is aanwezig op het terrein, door reeds georganiseerde activiteiten in verschillende wijken bij te wonen.
 - De Rinck werkt een project uit met (secundaire) scholen rond moeilijk bespreekbare thema's, graag vanuit leerlingen zelf en samen met mensen die niet zo vaak gehoord worden.
- Medewerkers/sociaal-culturele werkers van De Rinck maken tijd om in gesprek te gaan met mensen en maken dat werk ook zichtbaar. Bijvoorbeeld tijdens de dinsdagen van De Kleine Rinck zijn sociaal-cultureel werkers 'beschikbaar' voor een babbel, bij activiteiten waar ontmoeting centraal staan (bijvoorbeeld Brunch&Crea) zorgen we ervoor dat er voldoende medewerkers aanwezig zijn, zodat er ook ruimte is voor babbeltjes en luisteren naar het publiek. "Babbeltjes" als taak op een shiftenlijst aanduiden, zodat het zichtbaar gemaakt wordt als kerntaak.
- De Rinck biedt waar mogelijk ruimte en/of ondersteuning aan solidaire acties die komen vanuit de bewoners/organisaties.
- De verschillende bredeschoolcoördinatoren onderhouden via de plaatselijke stuurgroepen een nauw contact met de buurt, de scholen en de partners in de wijk.
- Via een tweemaandelijks beroepskrachtenoverleg met de kernpartners aangevuld met huis van het kind en de jeugddienst wordt lokale en intersectorale informatie uitgewisseld.

2 We brengen cultuur dichterbij Anderlechtenaren: we organiseren zelf activiteiten in de wijken door bestaande initiatieven beter te spreiden en op noden in te spelen.

- We bepalen de criteria om in te zetten op een bepaalde wijk. We brengen netwerken in verschillende Anderlechtse wijken in kaart en onderzoeken waar het 'laaghangend fruit' zit. We detecteren noden en vertalen die naar concrete acties (bijvoorbeeld: meer activiteiten voor de allerjongsten).
- De Rinck en de cultuurdienst zetten een "kunst in cocreatie"-project op in 1 van de Anderlechtse wijken.
- De Rinck en de bibliotheek ontwikkelen een nieuwe werking in Kuregem samen met verschillende (lokale) partners. Een anker en kruispunt in de wijk waar mensen uit de buurt en verenigingen kunnen samenkomen. De bib onderzoekt hierbinnen de opstart van een bib-antenne.

- De bibliotheek brengt de bibliotheek dichterbij de mensen door naar alternatieve plekken buiten de bib te kijken om evenementen en activiteiten door te laten gaan en zo een betere spreiding over het hele Anderlechtse grondgebied te garanderen.
 - De bib organiseert samen met partners voortrajecten in de kinderdagverblijven in aanloop naar Boekstartdag 2027/2028.
 - Het project Boekenbende aan Huis dat verhalen thuis bij kinderen van de derde kleuterklas brengt wordt verdergezet in 27-28.
 - Bij het plannen van (nieuwe) activiteiten zoekt de bibliotheek naar partners met een geschikte infrastructuur om wijkgericht een aanbod te creëren. Daarnaast onderzoekt de bibliotheek welke lokale initiatieven al bestaan en kijkt hoe ze hier beter bij kan aansluiten.
- De Rinck werkt mogelijkheden uit om speelweken en naschoolse activiteiten op locatie met een eigen animatorenteam te organiseren.
- Huis van het Kind organiseert met verschillende partners “Baboes on Tour”, spel- en ontmoetingsmomenten voor gezinnen met kinderen van 0 tot 6 jaar die plaatsvinden op verschillende plekken in Anderlecht om toegankelijkheid te vergroten.
- De bibliotheek trekt naar de scholen.
 - De bibliotheek organiseert tijdens de poëzieweek 2027 en 2028 poëziewerkshops in de scholen.
 - De bibliotheek organiseert in 2027 en 2028 ism Brede School een deel van de auteurslezingen tijdens de Jeugdboekenmaand op locatie.
 - De bibliotheek organiseert tijdens het schooljaar 26-27 maandelijks op woensdag ateliers in scholen die werken in een vierdagenlesweek.
- We zijn zichtbaar in de openbare ruimte met cultuur en jeugdactiviteiten.
 - De Jeugddienst & Brede School organiseren en ondersteunen buitenactiviteiten (Playcation, buitenspeeldag).
 - Met het zomerprogramma van De Rinck maken we cultuur zichtbaar op het Dapperheidsplein en trekken we voluit de kaart van Anderlechtse kunstenaars.

3 We versterken de lokale culturele dynamiek door op te treden als partner, facilitator en verbinder voor professionele en informele spelers.

- De cultuurdienst onderhoudt rechtstreekse contacten met verenigingen, organisaties, kunstenaars en burgers. Zij kunnen bij ons terecht met vragen rond financiële, logistieke, praktische en promotionele ondersteuning. De cultuurdienst zorgt ervoor dat ze de andere gemeentelijke diensten goed kennen en onderhouden actieve banden om goed te kunnen samenwerken. In 2026 doet de cultuurdienst een informatieronde bij de verschillende andere diensten waarmee cultuur verbonden is.
- De cultuurdienst beheert samen met Escale du Nord een databank van Anderlechtse kunstenaars en zet in op het zichtbaar maken en programmeren van lokale makers. Samen organiseren we ook informele ontmoetingen waar kunstenaars elkaar leren kennen en ideeën kunnen uitwisselen (Artist Café).
- De cultuurdienst legt de nadruk op lokaal detecteren en ondersteunen eerder dan zelf organiseren.

- Met financiële ondersteuning stimuleren we projecten in een bepaalde wijk. We volgen gesubsidieerde projecten ook beter op, door bv. aanwezig te zijn of te evalueren via een gesprek.
- De cultuurdienst ondersteunt Art Anderlecht als verbindend initiatief dat Anderlecht, en meer specifiek Kuregem, in de kijker zet als plek waar kwalitatieve kunstplekken zijn.
- Brede school Anderlecht organiseert jaarlijks samen met oa Huis van het Kind, de cultuur- jeugddienst een “Netwerkdag” voor iedereen die werkt met kinderen en gezinnen in Anderlecht met focus op uitwisseling, verbinding en samenwerking.
- Brede school Anderlecht organiseert jaarlijks “Anderlecht Ondersteboven”, een evenement waarop organisaties uit de buurt worden samengebracht en leerkrachten kunnen kennismaken met de brede waaier aan partners in en rond Anderlecht.
- De jeugddienst versterkt toeleiding naar en samenwerking tussen lokale jeugdactoren door het gebruik van “In Kaart”, de webtool van Bataljong waarmee gemeenten vrijetijdschansen visueel kunnen weergeven op overzichtelijke kaarten.

4 Door informatieverstrekking en mobiele loketten verlagen we de drempel tot deelname aan het vrijetijdsaanbod in de buurt voor gezinnen en jongeren.

- Brede School organiseert mobiele vrijetijdsloketten van Brede School - Focus vrijetijdsactiviteiten voor kinderen en jongeren (2,5 tot 14 jaar). Brede school organiseert in samenwerking met partners, scholen, Ligo Brusselleer en het CAW mobiele vrijetijdsloketten om ouders te informeren over het vrijetijdsaanbod en de inschrijvingsprocedures. Deze mobiele loketten worden georganiseerd bij momenten waarop ouders al aanwezig zijn (oudercafé, oudercontact, schoolfeest, kind-ouder-activiteiten...) en afgestemd op inschrijvingsperiodes: september, januari, mei en juni.
- Brede school stuurt ook nieuwsbrieven naar de scholen en partners met informatie over inschrijvingsperiodes en procedures.
- Brede school ontwikkelt een toegankelijke fysieke en/of digitale tool die ouders en begeleiders informeert over het vrijetijds- en ondersteuningsaanbod in de buurt.
- Brede school ontwikkelt buurtverkenningstools voor schoolteams en partners, zodat zij kansen in de buurt kunnen benutten. Denk aan een digitale kaart, een overzichtsdokument met het aanbod, buurtwandelingen, enzovoort.
- De Rinck maakt gebruik van een gelaagde communicatiestrategie, waarbij het onderscheid tussen wijkgerichte activiteiten en gemeentebrede activiteiten wordt gemaakt.
- De cultuurdienst versterkt de communicatie van hyperlokaal aanbod, in samenwerking met Brede School en de communicatiedienst van de gemeente aan de hand van campagnes rond een wijk.
- De bibliotheek onderzoekt hoe ze de digitale collecties van Cultuurconnect (e-boeken, filmstreaming, Talkpoeder...) kan aanbieden aan het publiek richting 2028.
- Brede school houdt de digitale kaart van Anderlecht Ondersteboven actueel en stelt jaarlijks een overzicht op van de partners waarmee scholen kunnen samenwerken

voor breed leren. Deze tools worden voorgesteld op personeelsvergaderingen in de scholen.

3. Kansen geven

Een cultuur van vertrouwen en eigenaarschap

We willen initiatief van burgers ondersteunen zonder extra druk op hen uit te oefenen: ze helpen dingen uitproberen waarbij falen mag. Bijdragen tot een veilige omgeving waarin het traject voorop staat, en tweede kansen mogelijk zijn. Toegang verlenen tot onze middelen, zoals ruimtes, subsidies, expertise en contacten.

Dit past in de context van een jonge gemeente, met 26 % van de bevolking onder de 18. Zo'n jonge bevolking betekent ook veel ouders: mama's en papa's vormen actieve netwerken, maar staan tegelijkertijd onder druk. Dit geldt ook voor jongeren, en voor de vele geëngageerde burgers die Anderlecht rijk is.

We creëren een cultuur waarin jongeren, ouders en diverse bewonersgroepen het vertrouwen, de ruimte en de erkenning krijgen om hun eigen ideeën, verhalen en initiatieven vorm te geven, zodat ze zich mede-eigenaar voelen van het lokale culturele en jeugdlandschap. We zetten in op eigenaarschap en de herverdeling van onze middelen.

1 We stellen infrastructuur open zodat burgers en partners zelf eigenaarschap kunnen opnemen.

- We geven ruimte aan kunstenaars.
 - De Rinck zet de lijn rond ruimtegebruik voor kunstenaars verder en blijft deze periodiek evalueren en bijsturen indien nodig. We blijven hierbij de voorkeur geven aan lokale kunstenaars en kunstenaars voor wie maatschappelijk engagement belangrijk is in hun praktijk.
 - De bibliotheek richt vanaf 2027 een vaste expositieruimte in voor Anderlechtse kunstorganisaties. Samen met de cultuur- en bibraad onderzoeken we de verschillende mogelijkheden om Anderlechtse kunstenaars en kunstorganisaties in de kijker te zetten in de bibliotheek.
- We geven ruimte aan lokale organisatoren en initiatieven van burgers en jongeren.
 - De Rinck houdt de prijzen van zaalhuur voor lokale organisatoren laag en biedt daarnaast de kans aan lokale initiatiefnemers om De Kleine Rinck gratis te gebruiken voor lokale en gratis activiteiten die open staan voor een breed publiek.
 - De bibliotheek laat in de periode 2026-2031 ruimte in haar jaarprogramma voor initiatieven van partners. De bibliotheek stelt haar ruimte ter beschikking en geeft partners de kans om activiteiten te organiseren. Hierbij biedt ze de partner logistieke ondersteuning en communicatie.
 - Het jeugdhuis wordt verder ingericht en gepromoot als plek voor jongeren vanaf 14 jaar waar ze kunnen experimenteren met nieuwe ideeën.

- De cultuurdienst beheert en deelt een overzichtskaart van infrastructuur voor artistieke creatie in Anderlecht (ateliers, zalen, repetitieruimtes, werkplaatsen en residenties).
- De jeugddienst stimuleert het N-netwerk om studieruimte te voorzien voor jongeren, staat klaar met praktische hulp en raad wat betreft inrichting en begeleiding en communiceert het aanbod aan studieplekken.

2 We stimuleren talent door een gedeeld beleid rond vrijwilligers en rond opleidingen voor animatoren en stageplekken.

- We bieden perspectief aan jongeren door ondersteuning en opleiding te bieden.
 - De bibliotheek voorziet een aantal onbezoldigde stages voor studenten hoger onderwijs in 2027 en 2028.
 - De jeugddienst onderzoekt gedeelde stageplekken, samen met Huis van het Kind, Brede School, Speelpleinwerking, KiK, Erasmus, Odisee.
 - We zetten een leerecosysteem op waarin we Anderlechtse jongeren die zich als animator wensen te ontwikkelen extra ondersteunen met een gedeeld kader, ondersteuning en een netwerk van organisaties waar zij ervaring kunnen opdoen en gecoacht kunnen worden.
- De vrijwilligerswerking van de bibliotheek vertrekt niet alleen vanuit de noden van de bibliotheek maar ook vanuit de talenten van de vrijwilligers. Zo krijgen zij de kans om deze in te zetten voor de gemeenschap. Hierbij wordt speciale aandacht geschonken aan kwetsbare groepen door samen te werken met verschillende vrijwilligersorganisaties. Daarnaast organiseert de bibliotheek in de periode 2026-2031 jaarlijks een waarderingsmoment voor zijn vrijwilligers onder de vorm van een gezamenlijke zinvolle activiteit.
- Binnen het eigen aanbod van De Rinck vertrekken we zo veel mogelijk vanuit talent/expertise dat al bestaat in de gemeente: cursussen worden maximaal gegeven door buurtbewoners of lokale verenigingen.
- De Rinck versterkt binnen het outreachend project het sociaal kapitaal van mensen door hen te informeren over en in contact te brengen met het cultureel netwerk en het N-netwerk in de buurt en in Brussel.
- De jeugddienst leert de netwerken voor hulp bij ondernemen en werkgelegenheid beter kennen zodat ze jongeren die willen ondernemen of werk zoeken goed kunnen doorverwijzen.

3 We faciliteren initiatief, met aandacht voor transparantie en gelijkwaardigheid.

- De cultuurdienst overlegt samen met andere gemeentelijke diensten hoe initiatieven beter en sneller opgepikt kunnen worden en procedures om iets te organiseren logischer te maken en intern vlotter samen te werken.
- Bij de cultuur- en jeugddienst vertrekken we vanuit een faciliterende rol: we ondersteunen en versterken initiatieven van anderen, in plaats van alles zelf te

bepalen. We zetten in op communicatie en onze tools als hulpmiddel (zoals contactlijsten, kaarten...).

- De cultuur- en jeugddienst geeft ruimte aan ideeën die inspelen op lokale noden en actuele thema's, die nieuwe doelgroepen bereiken en andere perspectieven binnenbrengen.
- De Rinck spreekt bij (nieuwe) samenwerkingen uit welke verhoudingen er spelen tussen de verschillende partners (macht om te beslissen over inzet van ruimte, tijd of middelen...) en maakt afspraken over hoe hiermee wordt omgegaan. We vertrekken daarbij maximaal vanuit een vertrouwen in het kunnen van mensen.
- De Rinck ontwikkelt een reeks van criteria om vragen tot samenwerking aan te toetsen. Deze criteria en de selectieprocedure worden zichtbaar gemaakt voor alle initiatiefnemers.
- Aan de hand van een oproep tot overeenkomsten zoekt de cultuur- en jeugddienst professionele partners in de uitvoering van het cultuurbeleidsplan. De oproep naar overeenkomsten gebeurt openbaar en de selectieprocedure volgens criteria die samen met het cultuurnetwerk en het jeugdplatform zijn opgemaakt.

4 We bevorderen participatie aan cultuurbeleid en uitwisseling tussen culturele actoren.

- De cultuurdienst organiseert jaarlijks een cultuurplatform, drie keer per jaar een cultuurnetwerk en 2 keer per jaar een artist café. Eén keer per 2 jaar organiseren we samen met het departement Lokale leven van de gemeente Anderlecht een meertalig cultuurplatform.
- We zetten in op ontmoeting via cultuur: evenementen, projecten en samenwerkingen waar verschillende doelgroepen samenkomen.
- Bij alles wat de cultuurdienst organiseert werken we met verschillende toeleiders om diverse doelgroepen te bereiken en drempels te verlagen.
- Bij elke activiteit die De Rinck organiseert of aan meewerkt, doen we de check: is hier (voldoende) participatie of interactie, moet die hier zijn, kan het meer zijn...?

5 We zorgen voor toegankelijke financiering en begeleiding.

- De cultuur- en jeugddienst werkt met een gediversifieerd en toegankelijk subsidiesysteem.
 - De cultuurdienst reikt 2x per jaar projectsubsidies uit voor lokale culturele projecten die passen binnen het cultuurbeleidsplan
 - De cultuurdienst reikt werkingssubsidies uit voor vrijwilligersverenigingen die actief zijn in Anderlecht.
 - De cultuurdienst werkt met open oproepen voor projecten waarbij het eigenaarschap expliciet bij kunstenaars, bewoners en organisaties wordt gelegd, zowel bij overeenkomsten als bij projectsubsidies.
 - De jeugddienst reikt jaarlijks werkingssubsidies uit voor jeugdverenigingen waarin jongeren zich vrijwillig engageren.
 - De jeugddienst voorziet een hypertoegankelijke microsubsidie tot 500 euro voor projecten voor en door jongeren. Op basis van een gesprek met de

jeugddienst wordt een formulier ingevuld. De subsidie kan tot 8 weken voor de start van het project worden aangevraagd.

- De cultuur- en jeugddienst overlegt minstens twee keer per jaar met het departement Lokale leven van de gemeente Anderlecht om subsidiebeleid op elkaar af te stemmen.
- De cultuurdienst begeleidt aanvragers van subsidies niet alleen administratief, maar maakt ook tijd voor inhoudelijke ondersteuning en feedback.
- De cultuur- en jeugddienst begeleidt mensen of organisaties met een idee bij het indienen van een projectsubsidie.
- De cultuurdienst helpt met de Index van Artistieke Subsidies en Rencontres Artistiek om kunstenaars en initiatiefnemers hun weg te vinden en hun praktijk verder te ontwikkelen.

4. Prikkelen en uitdagen

Inspelen op lokale noden door durf en verbeelding

Anderlecht is een gemeente met een rijk en divers cultureel ecosysteem. Er zijn sterke, gevestigde spelers zoals Cultureghem, Zinnema, Mus-E, Werkplaats Walter en Moussem, én een groeiend netwerk van nieuwe culturele en sociaal-culturele initiatieven zoals Ziever'Art en Gilbard. Door de relatief betaalbare ruimtes en de goede verbindingen is Anderlecht bovendien een aantrekkelijke plek voor kunstenaars om te werken en te experimenteren.

Tegelijk kent de gemeente uitgesproken culturele noden die niet altijd aansluiten bij dit – vaak niche – artistieke aanbod. Zo ervaren veel senioren een tekort aan activiteiten die op hen zijn afgestemd. Kinderen en jongeren hebben nood aan kwalitatieve vrijetijdsbesteding waarin zij hun Nederlands kunnen oefenen en versterken. Anderlecht beschikt over een rijk erfgoed dat uitnodigt tot dialoog en herinterpretatie. In de rafelranden van Brussel is er bovendien veel “tussenruimte” die vandaag onderbenut blijft, maar waar zowel bewoners als makers nieuwe vormen van ontmoeting en beleving kunnen ontwikkelen. Ook gemeentelijke infrastructuur biedt nog veel potentieel om actiever en betekenisvoller ingezet te worden.

Daarnaast leven verschillende bevolkingsgroepen soms naast of zelfs tegenover elkaar. Cultuur kan hier een cruciale rol spelen als hefboom om moeilijke thema's bespreekbaar te maken en lokale kwesties te agenderen waar dialoog en wederzijds begrip nodig zijn. Door elkaar te ontmoeten en verhalen te delen, kan cultuur helpen om afstand en onbekendheid te verkleinen.

Vanuit deze context dagen we bewoners, makers én onszelf uit om vertrouwd terrein te verlaten. We willen samen bouwen aan vernieuwende culturele praktijken die artistieke kwaliteit verbinden met maatschappelijke relevantie en lokale noden. Deze strategische doelstelling – uitdagen en prikkelen – realiseren we via de volgende actielijnen.

1 We bevorderen lezen en versterken taalvaardigheid en kritische en digitale geletterdheid bij kinderen, jongeren en volwassenen.

- De bibliotheek voorziet een specifiek aanbod voor Anderlechtse basisscholen.
 - De bibliotheek organiseert in de periode 2026-2031 klasbezoeken voor alle Nederlandstalige Anderlechtse basisscholen en 3e kleuterklassen. We willen elk kind minstens vier contactmomenten per schooljaar met de bib laten ervaren.

- De bibliotheek organiseert in de periode 2026-2031 verdiepende activiteiten voor de Nederlandstalige Anderlechtse basisscholen. De focus ligt hierbij op verhalen en/of het ontwikkelen van vaardigheden.
- De bibliotheek biedt in samenwerking met Bibliotheken zonder Grenzen het Mediawijs traject *Cyberhelden* aan aan de leerkrachten, ouders en leerlingen van het 5e leerjaar van de basisscholen van Anderlecht. Het pilootproject gaat door in 2026, en na evaluatie wordt bekeken hoe dit verduurzaamd kan worden in 2027 en 2028.
- Via het project *Letterketjes* versterkt de bibliotheek in 2027 en 2028 de leesvaardigheid en het tekstbegrip van kinderen met een taalachterstand.
- De beste ervaringen in erfgoedprojecten de afgelopen jaren waren met kinderen. We zetten hier verder op in, samen met partners waaronder het Erasmushuis.
- De bibliotheek bouwt in 2027 en 2028 het Taalpunt (meertalig aanbod, cursussen, oefenkansen) verder uit voor mensen met een leesbeperking of beperkte kennis van het Nederlands.
- We vergroten Nederlandse oefenkansen door een kwalitatief vrijetijdsaanbod in het Nederlands te versterken adh van oa een gedeeld animatorbeleid, dit in samenwerking met Brede School Anderlecht.
- GC De Rinck bewaakt het gebruik van het Nederlands en stimuleert tijdens de speelweken en naschoolse activiteiten. Bij activiteiten voor volwassenen wordt duidelijk aangegeven waar de oefenkansen zitten. De Rinck biedt hiervoor de volgende activiteiten aan, zowel voor kinderen als voor volwassenen: Babbelut, conversatietafels voor ouders tijdens oudercafé op dinsdag, ondersteuning naschoolse begeleiding Mangoboom in bloei, de kookmomenten van Culture Resto worden oefenkansen Nederlands.

2 We stimuleren lokaal makerschap en artistiek experiment.

- Via het jaarlijkse platformevenement 'Rencontres Artistiek' in samenwerking met Escale du Nord moedigt de cultuurdienst kunstenaars aan om nieuwe wegen te verkennen en kennis te delen.
- De Rinck ontwikkelt een reflex om bij het organiseren van activiteiten te bekijken of er een samenwerking met een (lokale) kunstenaar kan worden opgezet. Daarnaast faciliteert ze samenwerkingen met lokale makers.
- Het aanbod voor kinderen bij GC De Rinck (schoolpodiumzuid of speelweken) wordt in samenwerking met lokale kunstenaars en kunstenorganisaties gemaakt (co-creatie).

3 We agenderen lokale noden door middel van regie en co-creatie.

- Vanuit de cultuurdienst creëren we kaders en platforms vanuit lokale noden waarin organisaties en makers betrokken worden. Samen met Huis van het Kind trekt de cultuurdienst ook mee de Werkgroep Kunst voor de Allerjongsten, en organiseren met input van daaruit jaarlijks de Kunstendag voor Kinderen.

- Aan de hand van het jeugdplatform zetten we lokale noden op de agenda van organisaties (bv. thema nieuwjaarsactiviteiten jongerenplatform).
- De bibliotheek en de Rinck creëren in 2027 en 2028 samen een complementair aanbod voor kinderen tijdens de schoolvakanties. De Rinck zet meer in op speelweken, de bib op punctuele activiteiten waarvoor niet ingeschreven moet worden.
- De cultuurdienst werkt met thematische open oproepen gelinkt aan het cultuurbeleidsplan voor projecten en werkingsovereenkomsten waarbij het eigenaarschap expliciet bij kunstenaars, bewoners en organisaties ligt.
- De cultuurdienst brengt via het Cultuurplatform en het Cultuurnetwerk lokale noden en publieken (oa senioren) onder de aandacht.

4 We bevorderen een meerstemmig debat.

- De bibliotheek zorgt dat in de periode 2026-2031 verschillende maatschappelijke perspectieven aan bod komen. Zij gaat het schurende gesprek niet uit de weg en draagt bij tot een evenwichtig publiek debat.
- De bibliotheek schenkt in 2027 en 2028 specifieke aandacht aan minder belichte verhalen bij evenementen/activiteiten, inspelend op nationale/internationale themadagen.
- De jeugddienst spoort andere partners uit het cultuurbeleid en de jeugdwerksector aan om actuele jongerenthema's meer in hun programma op te nemen (bv. relatie jongeren met politie, ...).
- GC De Rinck onderzoekt samen met buurtbewoners en organisaties hoe depolariserende gesprekken over hete (Anderlechtse) hangijzers kunnen georganiseerd worden, bijvoorbeeld rond mobiliteit of drugsproblematiek.

DEEL 3: PLANTREKKERS

Bibliotheekbeleidsplan

1. Visie

De Nederlandstalige Openbare Bibliotheek van Anderlecht is een open huis waar iedereen terecht kan voor cultuur, informatie, educatie, ontspanning en ontmoeting . We geloven in het uitbouwen van goede relaties met al onze bezoekers, ongeacht de reden van hun bezoek. We bevorderen actief de brede geletterdheid met een focus op leesplezier en leessmaakontwikkeling. De bibliotheek speelt in op maatschappelijke uitdagingen zoals eenzaamheid, armoede, welzijn, (digitale) geletterdheid, ... door een plek te zijn voor ontmoeting en creatie. We richten ons hierbij specifiek op mensen of groepen die om uiteenlopende redenen meer ondersteuning nodig hebben en werken hiertoe samen met diverse actoren aan een inclusief aanbod. Dit doen we onder andere door middel van een participatie en co-creatie met het socioculturele veld van Anderlecht en onze bezoekers.

Binnen onze algemene visie definiëren we enkele focuspunten voor de periode 2026-2031:

1) Scholenwerking: Tweesporenbeleid

Anderlecht telt 25 Nederlandstalige basisscholen die we zo maximaal mogelijk willen bereiken. Daarom zet de bib in haar scholenwerking in op een tweesporenbeleid waarbij zowel traditionele klasbezoeken worden aangeboden als een verdiepend aanbod aan elke Nederlandstalige basisschool.

Het eerste spoor omvat de ambitie om elk kind in het Nederlandstalige onderwijs van 3^e kleuterklas tot 6^e leerjaar minstens vier contactmomenten per schooljaar met de bib aan te bieden. Hiervoor worden afspraken gemaakt met de directies.

Het tweede spoor omvat voor elke school een reeks verdiepende activiteiten en projecten met een focus op verhalen of het ontwikkelen van vaardigheden. Scholen kunnen zich hiervoor vrij inschrijven. Voorbeelden zijn onder andere de Jeugdboekenmaand, erfgoedproject Speurreuzen, Cyberhelden, Poëzie op school...

2) Wijkwerking: de bib buiten de bib

De bib wil niet enkel een gebouw zijn. We verwachten niet dat iedereen moeiteloos de weg vindt naar ons bastion, maar we zijn actief aanwezig buiten onze muren. Dit kan door aan te sluiten bij al bestaande initiatieven of zelf te experimenteren met eigen activiteiten buiten de bibliotheek.

3) Uitbouwen van een sterker Brussels netwerk

De bibliotheek van Anderlecht behoort samen met 18 andere Nederlandstalige bibliotheken in Brussel + Muntpunt tot één regiobibliotheek. De bibliotheek engageert

zich om samen met de andere bibliotheken en Obib (Ondersteuning Bibliotheken Brussel) te onderzoeken hoe we deze samenwerking de komende jaren kunnen verdiepen en uitbreiden, om zo een sterker en breder ecosysteem te creëren voor de Brusselaar.

2. Missie: de ‘maatschappelijke’ bibliotheek

De bibliotheek wil het gebruik van de bibliotheek zo makkelijk en laagdrempelig mogelijk maken voor gebruikers. Zo is niet alleen lidmaatschap gratis maar zijn ook al onze activiteiten en diensten gratis. Voor bepaalde diensten is lidmaatschap zelfs niet nodig. Zo zijn onze computers voor publiek gebruik en studieplekken beschikbaar voor iedereen zonder inschrijving in de bibliotheek. Daarnaast hanteren we variërende openingsuren. We zijn vijf dagen open per week, waaronder twee avonden en zaterdag, goed voor in totaal 24,5 uur per week. Om de dienstverlening te waarborgen wordt er voldoende personeel voorzien in verschillende functies en niveaus. Zo telt de bibliotheek in de huidige situatie tien personeelsleden (9,1 VTE) met 2 VTE A-functies, 3,3 VTE B-functies en 3,8 VTE C-functies.

De bibliotheek communiceert zijn aanbod ook zo maximaal mogelijk, zowel op papier als digitaal. Hiervoor dient ons communicatieplan als leidraad om de bibliotheek lokaal zo zichtbaar mogelijk te maken en nieuw publiek aan te trekken. Digitaal communiceren we via de website en online catalogus vanuit het EBS, de nieuwsbrief, Agenda Brussels, Jong in Brussel, sociale media, WhatsApp-groepen, klasdojo's en Smartschool ... Op papier zijn er de posters en flyers die we bij partners in Anderlecht verspreiden, Anderlecht Contact, overzichtskalenders met voor- en najaarsprogramma's, de Rinck Rond ...

De bibliotheek richt zich ook specifiek op mensen of groepen die om uiteenlopende redenen meer ondersteuning nodig hebben. Zo organiseren we rondleidingen voor moeilijk te bereiken doelgroepen in samenwerking met sociale organisaties als Huis van het Kind, Brusselleer, secundaire scholen, Bon, Mangoboom in bloei etc. Daarnaast gaat de bibliotheek actief haar werking voorstellen bij groepen verbonden aan deze organisaties zoals moeder- en vadergroepen, BUSO-klassen, lokale dienstencentra, crèches, KIK ... en is ze stevast aanwezig op lokale initiatieven of evenementen waar we mensen persoonlijk aanspreken en hen vertellen over ons aanbod.

Cultuurdienst

Missie

Concreet willen we het culturele netwerk ondersteunen en faciliteren door middel van een helder en toegankelijk subsidiebeleid, het organiseren van netwerkmomenten en het aanbieden van advies en begeleiding. Daarnaast zetten we sterk in op het verspreiden en zichtbaar maken van het culturele aanbod. We informeren Anderlechtenaren actief over wat er te beleven valt via gerichte communicatie, brengen organisaties met elkaar in contact door hen op de hoogte te houden van elkaars activiteiten en versterken de rol van infobalies binnen de gemeente als toegankelijke toegangspoorten tot cultuur.

We streven naar een performante en professionele dienstverlening die laagdrempelig en responsief is, via e-mail, telefoon en andere communicatiekanalen. Door duidelijke procedures, een transparant subsidiebeleid en een efficiënte werking willen we een cultuurdienst zijn die vertrouwen wekt, ondersteuning biedt en ruimte creëert voor culturele groei in Anderlecht.

We realiseren deze opdracht samen met onze collega's binnen de gemeente, met partners uit het culturele netwerk en met iedereen — burgers én organisaties — die zin heeft om de schouders te zetten onder culturele initiatieven in Anderlecht. Samenwerking en openheid vormen daarbij kernwaarden.

Visie

De cultuurdienst van Anderlecht formuleert voor de periode 2026–2031 een visie die vertrekt vanuit de overtuiging dat cultuur een essentiële rol speelt in het versterken van sociale cohesie. Door cultuur willen we een sterk gevoel van verbondenheid creëren bij alle Anderlechtenaren: een sense of belonging waarbij mensen zich erbij voelen, zich gerepresenteerd weten en met plezier in Anderlecht wonen. Tegelijk willen we een vruchtbare voedingsbodem stimuleren voor initiatief, creativiteit en expressie. We willen via cultuur Anderlecht en de wereld stap voor stap een beetje beter maken.

Hierbij richten we ons in de eerste plaats tot alle inwoners van Anderlecht, in al hun diversiteit. Daarnaast focussen we expliciet op het Anderlechtse culturele N-netwerk, dat een belangrijke motor is voor lokale dynamiek, samenwerking en vernieuwing.

Jeugddienst

Missie

De Jeugddienst van Anderlecht ondersteunt jongeren om hun dromen waar te maken. We versterken kinderen en jongeren van 6 tot 26 jaar door hen kansen te geven, hun stem te laten horen en hen actief te betrekken bij het lokale beleid.

Visie

Wij geloven in een sterke, diverse en geëngageerde jeugd die mee vorm geeft aan Anderlecht. De Jeugddienst bouwt bruggen tussen jongeren, jeugdinitiatieven en het beleid rond vrije tijd, participatie, welzijn en zelfontplooiing.

We werken faciliterend en ondersteunend: we helpen jeugdorganisaties en jongeren met subsidies en fondsen, bieden praktische ondersteuning bij projecten, verbinden hen met partners en zorgen voor zichtbaarheid van het jeugdaanbod.

Daarnaast brengen we het jeugdnetwerk samen en versterken we het overleg via structuren zoals het jeugdplatform en de jeugdraad, zodat jongeren niet alleen deelnemen, maar ook mee richting geven.

De cultuurdienst en de jeugddienst vormen samen de cultuur- en jeugddienst. De cultuur- en jeugddienst bestaat uit de cultuurbeleidscoördinator die ook diensthoofd cultuur en jeugd is (1 VTE), twee projectbeheerders cultuur (1,5 VTE), twee projectbeheerders jeugd (2 VTE) en één dossierbeheerder (1 VTE).

Gemeenschapscentrum De Rinck: Een creatief, participatief en geëngageerd huis in een veranderende stad.

GC De Rinck is het Nederlandstalige gemeenschapscentrum van Anderlecht, waar ook Frans- en anderstalige bezoekers hun weg vinden. Samen met de 21 gemeenschapscentra in andere Brusselse gemeentes, maakt ze deel uit van het Brusselse N22-netwerk van VGC.

Onze **basismissie** is: het ontplooiën van een gemeenschapsvormende werking doorheen volgende functies:

- Ontmoeting, onthaal, informatie en dienstverlening
- Culturele participatie/culturele animatie/cultuurbeleving/cultuurspreiding
- Educatie en permanente vorming

Vanuit deze missie ontwikkelt zich onze **visie**. Als gemeenschapscentrum wil De Rinck bijdragen aan de leefkwaliteit van Anderlecht en het welbevinden van haar inwoners. Het is een huis voor ontmoeting, cultuurbeleving, actief burgerschap, co-creatie en engagement.

De Rinck is een Brussels gemeenschapscentrum dat zich richt tot alle Nederlandslustigen van de gemeente en bouwt tegelijk ook bruggen naar andere taalgemeenschappen.

De Rinck is een actieve partner en aanstoker van het Anderlechtse en Brusselse netwerk van socio-culturele organisaties. Het programma maken we graag samen met geëngageerde Anderlechtenaren, lokale kunstenaars en verenigingen. We maken ruimte voor experiment en aarzelen niet om in onze projecten, optredens, cursussen... maatschappelijke thema's aan te kaarten. Zo bieden we mensen een brede blik op de wereld.

Anderlechtse verenigingen zijn thuis in De Rinck. Zij vinden er een plek om hun activiteiten te organiseren, maar ook een partner om samen projecten op te zetten, een helpende hand in logistieke organisatie en communicatie... De Rinck speelt ook haar rol als netwerker door verenigingen met elkaar in contact te brengen om zo nieuwe synergieën te creëren.

De Rinck is een sociaal geëngageerde organisatie: we werken samen met verschillende partners om ook moeilijk te bereiken publieken te benaderen, we bieden ondersteuning bij vragen die verder gaan dan het bekendmaken van eigen activiteiten, we voeren een sociale prijzenpolitiek (met gebruik van Paspardoe-kansentarief). Daarnaast willen we ook een plek zijn waar mensen vrij kunnen spreken met anderen over (moeilijke) thema's, zonder daarbij te polariseren, maar juist met de nadruk op het vinden van verbinding tussen mensen.

Concreet vertaalt deze visie zich in verschillende activiteiten:

- Culturele programmatie tijdens de schooltijd voor de Nederlandstalige basisscholen via het aanbod van SchoolpodiumZuid (een samenwerkingsverband tussen GC Pianofabriek, GC Ten Weyngaert, GC Het Huys, GC De Moelie en GC De Rinck)
- Cursussen en workshops voor kinderen en volwassenen tijdens de vrije tijd
- Speelweken voor kinderen tijdens schoolvakanties
- (Creatieve) ontmoetingsactiviteiten voor breed publiek
- Getrapt systeem van zaalgebruik, aangepast aan verschillende doelpublieken

- Warm en toegankelijk onthaal (5 dagen per week, 37u open)

GC De Rinck is een vzw met 12 vrijwillige bestuurders, bij de algemene vergadering zijn 51 lokale verenigingen aangesloten. De werking wordt ondersteund en uitgevoerd door 15 personeelsleden (10,5 VTE). 1 centrumverantwoordelijke (1 VTE), 3 sociaal-cultureel werkers (2 VTE), 1 communicatiemedewerker (0,5 VTE), 1 technisch coördinator (0,5 VTE), 4 administratief medewerkers (2,5 VTE), 1 kluskracht (1 VTE), 2 poetskrachten (2 VTE) en 1 conciërge (0,5 VTE).

EXTRA

Klein woordenboek van het cultuurbeleidsplan

Bredeschoolcoördinator: De bredeschoolcoördinator bouwt doelgericht aan het Nederlandstalig netwerk op basis van de noden van kinderen en jongeren in de Anderlechtse scholen (kleuter, lager en eerste graad secundair onderwijs) en bewaakt de kwaliteit van de werking. De kerntaak is het faciliteren van de samenwerking tussen de lokale actoren en partners uit verschillende sectoren (onderwijs, sport, cultuur, welzijn,...) om te zorgen voor maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren.

Cultuur- en bibraad: De Cultuur- en bibraad van de gemeente Anderlecht geeft advies aan de Schepen van Nederlandstalige Aangelegenheden over het lokaal cultuurbeleidsplan.

Cultuurnetwerk: Het Cultuurnetwerk is het netwerk van professionele culturele organisaties in Anderlecht die zich verbonden hebben tot het cultuurbeleidsplan adh van een overeenkomst. Het cultuurnetwerk komt minstens 2 keer per jaar samen, tijdens een netwerkmoment en een inspiratiemoment.

Cultuurplatform: Het Cultuurplatform is een open bijeenkomst die minstens 1 keer per jaar georganiseerd wordt. Uit alle deelnemers van dit platform worden de leden voor de Cultuur- en bibraad verkozen, die het gemeentebestuur advies geven. Het is toegankelijk voor iedereen met interesse in de Anderlechtse culturele sector, ook voor burgers.

Jeugdplatform: Het Jeugdplatform is een open bijeenkomst voor professionele jeugdorganisaties in Anderlecht, die minstens 2 keer per jaar georganiseerd wordt, waarvan 1 keer tweetalig (NL-FR). Het is in de eerste plaats een netwerk- en inspiratiemoment.

Jeugdraad: De jeugdraad van de gemeente Anderlecht geeft advies aan de Schepen van Nederlandstalige Aangelegenheden over het lokaal cultuurbeleidsplan inzake jeugd.

Overeenkomsten cultuur & jeugd: Tweejarige overeenkomsten tussen de gemeente en een professionele culturele organisatie en/of jeugdorganisatie. Deze overeenkomst bestaat uit een jaarlijkse subsidie die na positieve evaluatie wordt verdergezet voor het tweede jaar.

Projectsubsidies jeugd: Kleine maar zeer toegankelijke subsidie voor jongereninitiatieven.

Projectsubsidies cultuur: Subsidies voor culturele projecten die passen binnen het cultuurbeleidsplan.

Werkingssubsidies jeugdverenigingen: Jaarsubsidie voor verenigingen voor en door jongeren met met activiteiten in Anderlecht.

Werkingssubsidies verenigingen: Jaarsubsidie voor culturele en socio-culturele verenigingen op vrijwillige basis met activiteiten in Anderlecht.